

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 8 nr 3. September 2017

Felaktig F-skatt kan avgöras i domstolen

SIDORNA 6-7

Peppat gäng på väg

Organiseringsprojektet igång

SIDAN 5

”Är inte politik att vilja?”

SIDAN 3

Pengar fryser inne

SIDAN 4

Ombudsman som rockar hårt

SIDAN 8

Väst

BYGGNADS

Olle fick igenom sin motion – var med och påverka du också

Till förra kongressen, 2014, fick Byggnads Väst in drygt 60 motioner från medlemmar i regionen. Några av dem antogs. En av dem var skriven av Olle som föreslog att alla nya medlemmar ska kontaktas eller besökas av en facklig representant. Detta för att få fler att känna sig hemma och stanna kvar i facket. Nu är det något vi jobbar efter varje vecka.

Och nu är det dags igen. 31 maj-3 juni 2018 håller Byggnads sin 17:e förbunds-kongress och det i Göteborg.

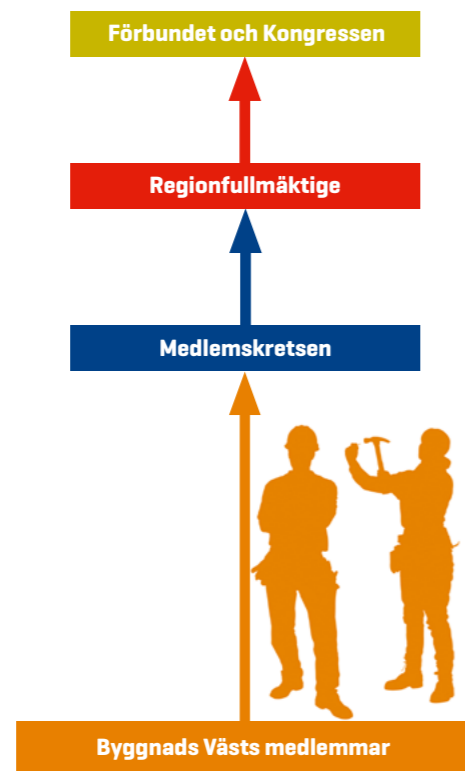
Kongressen är Byggnads högsta beslutande instans. Den behandlar och beslutar om vår långsiktiga verksamhet.

Alla medlemmar har rätt att påverka demokratin i Byggnads genom att lämna in förslag i form av motioner.

Det finns även avtalsmotioner, men nu är det kongressen som är aktuell.

Ta chansen! Senast den 29 september måste vi ha in din motion. Mer om motioner på sidorna 4-5

Motionens väg

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Adress: Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Redaktör: Peter Gustafsson
[text & foto om ej annat anges]
010-601 14 39,
peter.gustafsson@byggnads.se

Redaktionskommitté: Linnéa Ellström,
Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr,
Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael
Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödelius
Utgivning: Fyra nummer per år
Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB.

Ett telefonnummer för fackliga frågor:

010-601 10 00

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergstrången 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 [Besök: Torggatan 18, vän 3]
541 28 Skövde
Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
[8-12 även dag före "röd dag"/afton]
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12
Har du svårt att komma dessa tider? Ring! Vi
hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15
[Medlemsservice 9-12]

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider: Ersättning, medlemskap
och avgifter, månd-fred: 9-11

Utlandsarbete: Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan:

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns Jens Johansson som är en
av sex i ett arbetslag som blivit uppsagda från
sitt företag på grund av försenade bygglov.

Ordförande har ordet

Tillsammans kan vi säga att nu är det nog

En av de starkaste grundstenarna i vår välfärd och det samhälle som vi i Europa byggt upp sedan mitten av 1800-talet är demokrati.

Demokrati är ett begrepp som de flesta av oss ser som en självklarhet. Denna självklarhet hotas nu från flera håll. Det största hotet är den nyuppväckta ultrahögern. En rörelse som strävar efter att ställa människor mot människor och bygger på råds-la och våld.

Vi som fackförening måste göra allt som står i vår makt för att förhindra att de gamla och förlegade ideologierna fascism och nazism får fäste och grovt fritt i vår civilisation. Vi behöver arbeta lika beslutsamt och kraftfullt som när vi hindrade kommunismen från att få fäste i Europa. Vi måste stå upp mot dessa krafter som vill vrida klockan tillbaka och bygga upp ett nytt klassamhälle där de få styr över de många.

Ett sätt att motverka dessa krafter är att använda vår egen organisation och utnyttja de möjligheter demokratin ger oss för att påverka och förändra.

” Vi kan inte acceptera hur företagare utnyttjar lagar för att göra arbetare rättslösa...

Vi som finns i byggbranschen ser dagligen hur ansvarslösa företag utnyttjar arbetskraft från andra länder för att berika sig själva och hittar vägar för att runda de spelregler vi satt upp i våra avtal. Vi kan inte acceptera hur företag utnyttjar lagar för att göra arbetare rättslösa och kalla dem egenföretagare.

För det enda som skiljer en anställd från en så kallad "F-skattesedlare" är att den som har en F-skatt inte har några rättigheter, bara skyldigheter. Vi kan inte acceptera att politikerna inte klarar av att stifta lagar som ger alla skydd mot att utnyttjas av ansvarslösa företag.

Tillsammans kan vi åstadkomma mycket. Om vi bestämmer oss för att säga nej till utnyttjande och godtycke på våra arbetsplatser så väger det tungt. Vi

skall tillsammans säga till det socialdemokratiska partiet att nu är det nog, vi kommer inte tolerera fler offentliga upphandlingar där inte den svenska arbetsmarknadens system är grunden.

Vi kan titta på några saker som gör mig riktigt arg. Upphandlingen av Haga station har gått till ett konsortium bestående av det turkiska bolaget Gülermak, italienska Astaldi och norskägda Segermo.

Kontraktet var nästan en miljard kronor billigare än nästa anbud! Under vilka förhållande kommer denna arbetsplats drivas och hur ser villkoren ut för de som skall arbeta där?

Vi kanske får höra Trafikverket vädja till tur när ingen mister sitt liv på denna arbetsplats som verket gjorde i samband med olyckan i Ludvika. Listan över liknande upphandlingar och händelser kan göras lång! Det tråkiga är att politiker svär sig fria och hänvisar till lagar och regler. Är inte politik att vilja?

Allt detta hänger ihop. Synen på människan, rätten att utnyttja den svage.

Jag kommer inte acceptera att detta fortsätter! Vi kan tillsammans ändra på detta så använd demokratin till att påverka och förändra.

Du kan vara med genom att påverka. Börja med en motion till vår kongress nästa år.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads väst

Försäkringspengar fryser inne

När Byggnads Väst förra hösten åkte runt och informerade om försäkringar hittade vi många som inte anmält skada eller sjukdom.

– Det var många medlemmar som fick ut pengar som de inte visste att de hade rätt till, säger Lars-Göran Johansson, försäkringshandläggare på Byggnads Väst.

Förra årets satsning gick väldigt bra och i höst drar Byggnads Väst igång ett nytt försäkringsprojekt.

Från september till december åker två försäkringsinformatörer, Magnus Olofsson och Michael Rosblad, ut på arbetsplatser med kollektivavtal och berättar om Afa-försäkringar.

Där ingår information om vad du ska göra

MAGNUS OLOFSSON

om du blir skadad, sjuk, arbetslös eller går på färdledighet.

– Glöm inte att anmäla! Inget går med automatik, säger Lars-Göran Johansson.

Det är det budskap han först och främst vill nå ut med.

Det bästa är såklart att anmäla direkt när det händer något. Men vad många inte vet är att det går att få ut försäkringspengar för äldre skador och sjukdomar. För arbetsskador finns en preskriptionstid på tio år. Även för gamla långtidssjukskrivningar kan det ligga dolda pengar i försäkringen och där finns ingen preskriptionstid.

Många byggnadsarbetare tjänar bra och det handlar om mycket pengar som går att få ut retroaktivt.

– Ofta vet inte medlemmen om att de kan få ut de här pengarna.

Vad beror det på?

– Det är informationsbrist. Det kan vara ett litet företag där det saknas förtroendevalda där både medlemmen och arbetsgivaren saknar kunskap, säger Lars-Göran Johansson.

Vill ni ha ett besök på ungefär en timme och lära er mer? Hör av er till Byggnads Väst. Våra försäkringsinformatörer kan dessutom hjälpa dig som råkat illa ut att gå vidare med ditt ärende.

– Det vi har sett är att vi måste informera om detta regelbundet, annars går antalet anmälda försäkringsärenden ner. Särskilt när det gäller sjukförsäkringsdelen är det många som inte vet att de kan få pengar utöver sjukpenningen, säger Lars-Göran Johansson.

FÖRSÄKRINGAR

Om din arbetsgivare har ett kollektivavtal så har du en rad förmånliga avtalsförsäkringar. De ger dig ersättning om du blir sjuk, arbetslös, råkar ut för en arbetsskada eller går på färdledighet.

Där ingår även premiefrielse vid färdledighet, graviditet eller sjukdom och även ersättning till efterlevande om du avlider.

Byggnads väst vill också att medlemmarna gör aktiva val när det gäller avtalspension.

Vill du boka ett besök? För mer info kontakta Charlotte Bejmyr charlotte@bejmyrbyggnads.se 010-601 13 95 eller Lars-Göran Johansson lars-goran.johansson@byggnads.se 010-601 15 07

Rivstart för projektet

Nu har de sex projektanställda som jobbar med organisering varit igång en dryg månad.

Starten var lyckad med många positiva möten med medlemmar och ickemedlemmar.

Projektledaren Tomas Fernfelt tycker att det går över förväntan.

– Det har varit en trevlig start. Vi har träffat väldigt många medlemmar och ickemedlemmar och fått ett bra bemötande. Det känns som att det är uppskattat när Byggnads kommer på besök, säger han.

Det ser såklart olika ut beroende på storlek på företaget och antal tidigare medlemmar på arbetsplatserna. Vissa små företag saknar förtroendevalda och har inte så ofta kontakt med facket.

– Det blir lite olika sorters diskussioner och många olika

Bild: ANNELIE STIGSSON

ARBETSPLATSBESÖK. Peter Norlander, i röd hjälm, träffar ett gäng snickare från Serneke som bygger bostadsrätter i Viared sommarstad.

åsikter. Kanske mycket beroende på att våra projektanställda verkligen har tid att stanna till och prata. Det är deras huvuduppgift, att prata och organisera, säger Tomas Fernfelt.

De sex som jobbar med projektet är tjänstlediga från sina ordinarie jobb som byggnadsarbetare.

– I och med att de är aktiva snickare och kakelsättare och

egentligen är kollegor kan de prata på ett avslappnat sätt.

Lika mycket som att värva handlar det om behålla befintliga medlemmar.

– Bara att det kommer någon från Byggnads som pratar lite och bryr sig kan göra att någon som funderat på att lämna facket stannar kvar som medlem, säger Tomas Fernfelt.

Ackordstagarkurs

VVS-are? Passa på att gå vår ackordstagarkurs.

10-11 oktober har vi ett kurstillfälle i Göteborg.

20 platser. Först till kvarn gäller.

Anmälan till Jenny Alfredsson, 010-601 14 28 eller

jenny.alfredsson@byggnads.se senast 22 september

Snart dax

Nu närmar sig årets arbetsmiljövecka. Denna gång med fokus på vibrerande verktyg och maskiner.

Skriv in vecka 43 i almanackan.

Så skriver du en motion

Skriv nu. Senast den 29 september måste Byggnads Väst få in ditt bidrag inför kongressen 2018.

Fler aktiviteter för medlemmar

Lägre medlemsavgift

38 timmars arbetsvecka

Så här gör du:

Gå in på vår hemsida www.byggnads.se. Klicka dig in på region väst. Gå in på fliken kongress 2018. Där finns två mallar. Fyll gärna i vårt formulär direkt på hemsidan, eller så skriver du ut en mall, fyller i den och skickar den till oss.

[Det går också bra med en handskriven lapp som du lämnar till din krets.]

Att tänka på:

Välj område och skriv en rubrik. Börja med en kort text som beskriver varför kongressen ska besluta enligt förslaget.

Lägg till en eller flera att-satser. OBS! Det inte går att delvis bifalla eller avslå en att-sats. Därför är det viktigt att du formulerar dig korrekt.

Så hanteras en motion:

Först tas den upp på ett möte i din medlemskrets. Där bifalls eller avslås den.

Blir det ett ja skickas den till regionen som skriver ett yttrande över motionen som tas upp på regionstyrelse och regionfullmäktige.

Därefter skickas motionen till förbundet som skriver ett utlåtande och förslag till beslut till kongressen.

Om regionen avslår din motion kan du skicka den direkt till förbundsstyrelsen.

OBS! Alla motioner måste vara hos regionen senast den 29 september 2017.

Felaktig F-skatt hotar den svenska modellen

I Sobacken bygger Borås energi och miljö AB ett energi- och miljöcenter. Bland jättebyggets många underleverantörer döljer sig tveksamma F-skattelösningar för att kringgå lagar och regler.

Byggnads driver nu en process mot en av underleverantörerna och den kan komma att avgöras i domstol.

Det är det kommunala bolaget Borås energi och miljö AB som bygger och projektet hade byggstart våren 2015. När det är klart om cirka två år får boråsarna ett modernt avloppsreningsverk, ett kraftvärmeverk och en biogasanläggning.

Byggnads väst har ett kontor på arbetsplatsen och följer utvecklingen noga.

Ombudsmännen Ronny Karlsson, Mikolaj Kosieradzki och Thomas Nilsson har besökt arbetsplatsen vid några tillfällen.

De felaktigheter Byggnads hittat är brott mot arbetstagarbegreppet. Thomas Nilsson är tydlig med att Byggnads självklart inte är negativa till F-skattare och egna företagare. Men här handlar det om upplägg med enmansföretagare som är F-skattare trots att de jobbar i anställningslika förhållanden och därmed ska ses som anställda.

– Vi har sett detta hos nio enmansföretag och det är i första hand polska arbe-

Det är Borås energi och miljö AB som bygger i Sobacken. Det kommunala bolaget har tecknat en avsiktsförklaring med fackförbunden Byggnads och Transport.

Tack vare detta samarbete har Byggnads och Borås Energi upptäckt några, enligt Byggnads, olagliga lösningar hos en av underleverantörerna, Tage och söner. Lösningar som drabbar enskilda arbetare.

I samband med att felaktigheter uppdagats har några företag tvingats lämna bygget.

BESÖK. Byggnads Västs ombudsman, Thomas Nilsson, på Sobacken.

tare, säger Thomas Nilsson. Byggnads menar att underentreprenören Tage och söner använder sig av denna lösning för att komma runt lagar, regler och kollektivavtal.

Enligt Thomas Nilsson kan

de här felaktiga lösningarna med F-skatt leda till skattesmitning, sociala orättvisor och en osäkrare arbetsplats. Och i och med att det är ett kommunalt projekt är det skattepengar som missbrukas.

Tage och söner å sin sida hävdar att de följer lagar och regler.

Byggnads fick upp ögonen för detta förra hösten. I januari i år träffade Byggnads ombudsmän en grupp polska byggjobbare med F-skattsedel.

– De borde egentligen varit anställda av företaget de jobbade åt vid tillfället. Detta eftersom de inte hade eget material eller verktyg som en F-skattare ska ha. De jobbade också i grupp under en arbetsledare, säger Thomas Nilsson.

Byggnads pekar särskilt på att företaget betalade arbetarna per timme och för sociala avgifter och skatter. Dessutom höll de arbetarna med kläder, resor och bostad, vilket också är fel.

Totalentreprenör är franska Veolia water technologies som bygger på uppdrag av Borås energi och miljö. Företaget anlitar Tage och söner som underentreprenör och de i sin tur hyr in underentreprenörer och så vidare vilket fortsätter i fyra led.

Det är mot Tage och söner som Byggnads väst driver en process. Det gäller fem punkter med eventuella brott mot paragrafer i MBL.

Förhandlingarna kring arbetstagarbegreppet avslutades i oenighet och en central förhandling begärdes och hölls i våras.

Enligt Byggnads bör god-

kännandet av F-skatt återkallas i de aktuella fallen. Arbetstagarbegreppet är tvingande enligt Las och kan inte avtalas bort. Byggnads har därför yrkat att Tage och söner, som är medlem i Sveriges byggindustrier, ska betala skadestånd till Byggnads för brott mot byggavtalet och MBL.

När Byggnads presenterade upplägget för Skatteverket konstaterades att kriterierna för näringsverksamhet inte uppfylldes.

Efter att detta uppdagades besökte fem riksdagspolitiker från skatte- och justitietskontoret arbetsplatsen i mars. Sedan kallade de till presskonferens med rubriken "Missbruk av svenska modellen i Borås?"

Borås energi och miljö AB anser sig gjort allt för att det ska vara schyssta villkor på byggarbetsplatsen.

– Men det är ett väldigt stort projekt och vi kan inte bevaka varje företag och alla deras anställda. Vi gör vad som står i vår makt och gör de kontroller som är möjliga, men måste förhålla oss till de lagar och regler som gäller inom EU, säger Göran Carlsson, chef för projektavdel-

ningen på Borås energi och miljö.

Borås energi och miljö har skriftligen kontaktat berörd samarbetspartner på Sobacken och håller en ständig dialog med Veolia Waters technologies som är den enda entreprenör kommunen har ett avtal med.

– De här F-skattarna som det handlar om är en sak mellan Skatteverket och företaget. Vi som beställare kan inte gå in och granska underleverantörer, säger Göran Carlsson.

Thomas Nilsson riktar ingen kritik mot kommunens bolag. I det stora hela fungerar byggprojektet väldigt bra med företag som har kollektivavtal. Bland annat måste alla som jobbar på bygget kunna visa upp ID, skattsedlar och intyg om att de gått en utbildning om säkerhet.

– Problemen måste angripas från politiskt håll och med ändrad lagstiftning, säger Thomas Nilsson.

Den 29 september ska han och andra representanter från Byggnads till riksdagen och presentera problemet och vilken hjälp som behövs när det gäller lagstiftningen.

”Problemet måste angripas från politiskt håll med lagstiftning.

Thomas Nilsson

Ombudsman på Byggnads väst, som ska åka till Riksdagen och berätta om ärendet

Sobacken energi- och miljöcenter

Kostar 3,5 miljarder kronor

- ✓ **Byggherre:** Det kommunala bolaget Borås och energi miljö AB är huvudansvarigt för projektet.
- ✓ **Kostnad:** Cirka 3,5 miljarder kronor. Beräknas stå färdigt 2019.
- ✓ **Yta:** 30 hektar
- ✓ **Arbetare:** Vid topp cirka 400 personer samtidigt.

Arbetstagarbegreppet luckras upp

Det har blivit vanligare att arbetsgivare hittar andra former än anställningsavtal. Många utländska byggare går som F-skattare trots att kraven inte uppfylls. Det ger arbetstägaren sämre skydd. Bland annat riskerar utländsk arbetskraft att skickas hem efter 183 dagar.

Tydliga regler för F-skattare

- ✓ **En F-skattare** ska vara en fysisk person som är egenföretagare.
- ✓ **Ska** tillföra unik kompetens och/eller kapital.
- ✓ **Ska utföra** sitt arbete självständigt utan arbetsledning.
- ✓ **Ska stå** för maskiner och material och utföra en egen entreprenad.

... och skillnaden mot en anställd

- ✓ **En arbetstagarare** är förhindrad att utföra arbete åt någon annan.
- ✓ **Har arbetsledning** vad gäller utförande, arbetstid och arbetsplats.
- ✓ **Använder** uppdragsgivarens material och verktyg.
- ✓ **Är på alla sätt jämställd** med andra arbetstagarare.

Lagen är tydlig när det gäller F-skatt

Ovanstående regleras i Medbestämmandelagen (MBL). Där beskrivs arbetstagarbegreppet. "…som arbetstagarare anses i lagen även den som utför arbete åt annan och därvid ej är anställd hos denne men har en ställning av väsentligen samma slag som en anställd. Den för vars räkning arbetet utföres skall i sådant fall anses som arbetsgivare." Om en person inte kan ses som arbetstagarare förlorar den skyddsregler som svensk arbetsrätt stiftar. Till exempel kan den arbetspresterande sägas upp utan saklig grund.

Hot mot den svenska modellen

- ✓ **Arbetarna** blir utan arbetsmarknadsförsäkringar
- ✓ **Utbildningskraven** sänks.
- ✓ **Konkurrensen** blir sämre.
- ✓ **Kvaliteten riskerar** att bli lidande.

Vid årsskiftet tog Patrik Jerksten klivet ned från hustaken till att bli ombudsman på Byggnads Väst.

På fritiden spelar han hård rock i två band, gitarr i Crawl back to zero och trummor i Dream Evil.

Han har haft "en jävla massa jobb" och räknar upp musikproducent, snickare och ett par andra fram till han blev takläggare som var det han gjorde innan han började på Byggnads.

Genom åren har han alltid varit med i facket, Metall, Byggnads och ett tjänstemannafack när han jobbade i musikbranschen.

– Jag har alltid tyckt att rätt ska vara rätt, det ska gå efter vissa spelregler, det här att liten blir stark. Som arbetstagarer är du alltid i en beroendeställning. Det finns så många vinstintressen på den andra sidan. När det byggs är det på personalen det går att göra de stora besparingarna, säger Patrik Jerksten.

Han har gjort sitt första halvår på Byggnads Väst.

– Det är varit fantastiskt roligt. Det är så grymma människor här. Det är häftigt att det finns ett så stort engagemang.

Som ombudsman får han fortsätta jobba med de klassiska frågor som gjorde att han en gång gick med i facket.

– Lön, ledighet, rättvisa och arbets-

► PATRIK JERKSTEN

Jobbar som: Ombudsman med inriktning på utbildnings- och avtalsfrågor.

Jobbade tidigare: Takläggare på Engman tak AB. Har varit snickare och har haft en massa olika jobb innan det, bland annat som musikproducent i en studio.

Ålder: 43 år.

Familj: Gift med Anna och tillsammans har de tre barn.

Hårt rockande ombudsman

miljö. Det är mänskligt värde vi har i åtanke. Människor går inte att fixa retroaktivt.

Samtidigt har det varit en stor omställning. Inte minst från att han gått ute 365 dagar om året till att jobba mycket inomhus.

– Som takläggare var jag van att ha tak under fötterna, inte över huvudet. Det har också varit otroligt mycket att ta in. Även om jag varit fackligt engagerad tidigare är det en helt ny värld. Nu är jag representant för alla byggnadsarbetare, inte bara kamraterna på jobbet och det är väldigt inspirerande att kunna hjälpa medlemmarna, säger Patrik.

Om vi backar till uppväxten fanns hantverksyrket som en naturlig väg eftersom hans pappa var snickare, men den yrkesbanan fick vänta lite. Som tonåring var det gitarr och hård rock som gällde för Patrik. Han satt hemma och övade massor av timmar och började spela i olika band med bland annat Björn Gelotte och Niclas Engelin från In flames.

Patrik började också tidigt skriva musik och den musikaliska satsningen mynnade ut i att han jobbade som

IN ACTION. Patrik Jerksten på en spelning.

producent i Studio Fredman i sex år.

Någon gång på vägen byggde han också en studio. Då hade pappan lärt honom grunderna och det var i samband med det han gled över på den banan.

Efter några år som snickare fick Patrik jobb som takläggare på en liten

firma och lärde sig även det yrket från grunden. Han gick en rad fackliga utbildningar som Påfarten, MB och FFV.

Nu håller han själv i utbildningar som handledare.

– Det är folkbildning och det är inte så att jag står i en kateder och mässar. Det är grupparbeten där vi bygger något tillsammans. Alla lär av varandra.

Han ser många likheter mellan jobbet och musiken.

– Det ska vara roligt, genuint och med rätt folk och vi ska göra det tillsammans.

När det gäller musiken har Dream Evil haft rätt stora framgångar med sex studioalbum sedan 2002 och spelningar på de flesta stora festivalerna i Europa. Men det har aldrig varit Patriks drivkraft att tjäna en massa pengar på musiken.

– Det är klart att det är kul att få spelningar och slippa gå back på det. Nu kan det vara så att jag spelar inför 25 000 personer på lördan. På Måndagen är jag tillbaka och jobbar fackligt och det är samma saker som driver mig på jobbet. Det är inte pengarna eller att bli världsberömd.

I Dream Evil spelar han trummor och är med och skriver musik. I Crawl back to zero spelar han gitarr och skriver allt. Han plockar fram gitarren varje dag och övar och letar idéer.

– Det är en otrolig fördel att spela både trummor och gitarr, vissa riff kan jag skriva utifrån ett trumkomp och tvärtom.

Han har musiken som en ventil.

– Musiken är jätteviktig för mig. Jag gör musik för att jag måste, det är något som sitter ihop med min personlighet. Det är en känslorbarometer för den känsla jag har just då. Det handlar inte om vad andra tycker, utan om vad jag tycker. Är jag nöjd så är jag nöjd. Om någon gillar det är det en bonus.

Om Dream Evil är väldigt influerat av 80-talshårdrock är Crawl back to zero mer trash- och dödsmetal med gitarrer som är stämde i drop G vilket ger en speciell ljudbild.

– Vi är snart klara med första plattan, säger Patrik.

Han spelar upp ett smakprov.

– Det ska vara melankoliskt, det ska kännas i hjärtat.

Under fikarasterna på Byggnads Väst kontor på Järntorget kan kollegorna få höra ett och annat roligt turnéminne från Patrik många år på vägarna. Som ett gig på klassiska CBGB i New York där Ramones slog igenom.

I jobbet som ombudsman är en stor utmaning att få fler att gå med i facket.

– Många resonerar att de får fördelarna ändå. Vi måste berätta om att det är 150 års facklig kamp som lagt grunden för detta. Du kan jämföra med en buss som går en viss linje. Om det är 250 personer som åker och färre och färre betalar kommer bussen till slut att sluta gå. De som åker snålskjuts pajjar för de andra.

De som åker snålskjuts pajjar för alla andra.

Patrik Jerksten

KRÖNIKA

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Har du kunskap om risker?

AFS 2001:1, 7§ - Arbetsgivaren SKALL se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall skall förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Exempelvis, torde byggnadsarbetare normalt hantera någon maskin som vibrerar. Min självklara fråga till er blir då, har eran arbetsgivare upplyst er om riskerna med vibrationer?

Arbetsgivaren är skyldig att säkerställa att arbetstagare som utsätts för vibrationer får information och utbildning rörande dessa risker.

Arbetsgivaren skall också erbjuda medicinsk kontroll till de arbetstagare som exponeras för vibrationer som överstiger insatsvärdet 2,5 m/s².

Jag förutsätter att ni har tillgång till företagshälsovård

Denna kontroll kan med fördel erbjudas återkommande i samband med övriga kontroller som skall ingå i hälsokontrollerna inom företagshälsovården.

Här är det lämpligt med andra undersökningar och kontroller över andra risker man utsätts för inom byggindustrin, buller, damm, ergonomi och stress.

Jag förutsätter att ni har tillgång till företagshälsovård. Om så inte är fallet, hör av er till oss.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kronor/timmen eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på **Byggnads hemsida**, byggnads.se. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson**: 010-601 14 13.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 juni– 31 juli 2017

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	GH Olofsson Bygg & Entreprenad	Våglångsgatan badrum	1 423	298,31	Res
2	Göteborgs Fasadputs AB	Kv Tjädern	2 336	260,14	Ackord
3	A Olsson Grund & Betong	Kv Spoven/Kv Sädesärlan	902	249,82	Res
4	Peterson & Hansson Byggnads AB	Nybyggnad idrottshall	1 141	249,03	Ackord
5	Calles Byggnads i Skövde AB	Kv Frostaliden	4 641	243,34	Res
6	Konceptbyggen i Väst AB	Majstångsgatan	2 416	242,49	Ackord
7	Majvik Bygg AB	Puketorp hus P1, P2, P3	3 788	242,41	Ackord
8	Pettersson & Hansson	Hjorten 3	2 428	242,26	Ackord
9	A Olsson Grund & Betong	Brf Rönne	1 931	242,06	Res
10	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Tillbyggnad skola 76906	15 40	241,16	Ackord
11	Tommy Byggare AB	Kretskortet ISAB	1 827	236,73	Res
12	A Olsson Grund & Betong AB	Brf Qvillestaden	1 649	233,50	Res
13	Göteborgs Fasadputs	Utbynässkolan omfogning	931	232,65	Ackord
14	Serneke Anläggning AB	Konghahälla shopping	8 606	230,41	Res
15	Veidekke Entreprenad	211107 Seglet	721	229,61	Ackord

Prestationslönestatistik övr. yrk. 1 juni 2017– 31 juli 2017

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS	Bravida Sverige AB	Järnvägen 3	1 993	346,70	Ackord
VVS	Bravida Sverige AB	Järnvägen 3	18	346,48	Ackord
VVS	Sandbäckens rör Udd	Brf Paviljongen	1 226	179,70	Ackord
Golv	Sandå Sverige AB	30116159/SES	25	428,85	Ackord
Golv	Sandå Sverige AB	30116207/SES	6	370,45	Ackord
Golv	Assmundssons golv	Stallbacken	23	355,13	Ackord
Glas	Kortedala glasmästeri	Div13	29	246,37	Ackord
Glas	Kortedala glasmästeri	Div 8	34	230,56	Ackord
Glas	Kortedala glasmästeri	Div 13	35	226,69	Ackord
Ställ	Inga inmätta timmar under perioden -----				
Platt	Inga inmätta timmar under perioden -----				

*TBMA = trådbetong, murare, anlägg

Ulf är högsta hönset på bygget

I sin hytt på 48 meters höjd har Ulf Englund en nyckelroll på bygget.

– Vissa dagar hinner jag inte ens gå ner och gå på toaletten, så kaffe och ärtsoppa är ingen bra mat för en kranförare, säger han.

Just nu kör Ulf Englund kran på Riksbyggens högprofilerade bygge på Guldheden. Utsikten från kranens hytt är imponerande. Eftersom bygget dessutom ligger på en höjd blir den ännu mäktigare.

Den här dagen hinner Ulf åka ner på marken och ta sin fikarast och kan snacka lite.

Han började köra kran 1990. Innan dess var han snickare, men omskolade sig.

– Det är ett bra jobb som passar mig perfekt. Men om du har ett stort behov av att vara social och tjöta med arbetskamrater är detta nog inget du ska välja.

Han sitter i sin ensamhet i hytten. Radion står oftast på i bakgrunden. Många dagar är det fullt upp.

– Det kan bli superstressigt när ett bygge är i full gång. Både en generell stress och en psykisk stress.

Det finns en del att göra för att förbättra arbetsmiljön för kranförare. Vissa dagar kan Ulf inte gå ner från kranen utan blir kvar i hytten från morgon till kväll.

– Vi ska ju ha tre raster, men det händer att vi inte kan ta en enda rast eftersom det kan bli lite tjugigt om allt

stannar upp grund av mig. Man får ge och ta. De dagarna gäller det att planera sina toalettbesök. Jag får tänka på vad jag äter och dricker.

På det här bygget har han varit ensam kranförare, men ytterligare en kran ska igång i höst.

– Som kranförare måste man hjälpa till med allt på ett bygge. Jag skulle kunna jobba 24 timmar om dygnet, men jag är motståndare till att jobba för mycket övertid.

Han är medlem i Byggnads och med åren har han lärt sig att sätta gränser.

– Om det blir övertid har jag sett till att jag alltid får dubbelt betalt, 100 procent, säger Ulf.

Den modell han kör nu är den näst största som finns i Sverige. Ställningen kranen står på är bred och stabil och även om hytten sitter 50 meter upp i luften svajar det knappt ens när det blåser mycket.

– Däruppe ser jag ju precis allt som alla gör på marken. Med tanke på säkerheten är det såklart viktigt att alltid invänta tecken eller klartecken på radio innan jag gör något.

Han jobbar för Svensk krankörning.

– Vi är 17 personer på företaget. Vi är väldigt eftertraktade eftersom kranförare inte växer på träd. Om du är duktig har du alltid jobb, säger Ulf.

Som kranförare gäller det gäller att planera sin vardag ordentligt.

– Till exempel om jag ska till tandläkaren. Kranen får aldrig stå stilla.

KRANFÖRARE. Ulf Englund på väg upp i hissen som tar honom upp till hytten.

” Om du har ett stort behov av att vara social och tjöta med arbetskamrater är detta nog inget jobb du ska välja.

Ulf Englund
– Kranförare

SER HELA STAN. Från Guldheden och i hytten ser Ulf Englund hela Göteborg.

UNIK SATSNINGS PÅ MILJÖVÄNLIGA BOSTÄDER

Bostadsrättsföreningen Viva

- Riksbyggen bygger nu 132 lägenheter på Guldheden i Göteborg.
- K21 entreprenad från Mölndal leder arbetet.
- Det nya området ska bli Sveriges mest innovativa plusenergi-kvarter och varje detalj är planerad med hänsyn till miljön. Projektet har miljöklass guld, vilket är den högsta klassificeringen ett flerbostadshus kan ha.
- Det är en unik satsning på plusenergihus som producerar mer energi än de förbrukar.
- "Fotavtrycket" ska bli positivt och hållbart för miljön. För att klara det blir det solcellsanläggningar på taken. Allt byggs med hållbara, ofta återanvända, material och en rad inbyggda lösningar som gör det naturligt att spara energi, pengar och miljö.
- När det är klart ska det till exempel finnas en cykelpool och en bilpool, men inga parkeringsplatser för privatbilar.
- Positive footprint housing är ett samarbete mellan Riksbyggen, Johanneberg science park, Chalmers, Göteborgsuniversitet och Göteborgs energi.
- Ett forskningsprojekt och ett bostadsprojekt genomförs parallellt.

KOLL PÅ KOLLEGORNA. Ulf Englund ser allt som pågår på marken på bygget. Viktigt med samspel och klartecken innan han gör något med kranen.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till peter.gustafsson@bygg-nads.se så kanske den kommer in i Byggvästen.

30 JUNI. Byggnads Väst höll ett Uva-möte hos Berg & Grundsäkring i Kungshamn. Blev en bra genomgång av nya avtalet. Bland annat bra att veta saker om man blir sjukskriven, skadar sig på fritiden, är föräldraledig med mera. Uppskattat av deltagarna.

1 AUGUSTI. Byggnads Väst besökte Mikael Masslegård på Stationshuset i Göteborg, där Skanska är Huvudentreprenör. Han visade sin yrkesskicklighet inom bland annat finsnickeri med speciell listning. Mikael visade en nykonstruerad arbetsställning som man har på prov, samt ett mobilt första hjälpen-ställ som är enkelt att alltid ha nära till hands.

3 AUGUSTI. Arbetsplatsbesök i Skara och takomläggningen på Djäknehuset i centrum. Konrad Mierzynski [till höger] är en av de byggnadsarbetare som är med och lägger skiffer på taket. Givetvis diskuterades arbetsmiljö och fallrisker.

2 AUGUSTI. Arbetsplatsbesök hos Peab anläggning på E45 Lilla bommen-Marieholm [östra infarten till Götatunneln]. På bild Byggnads Västs ombudsman och regionalt skyddsombud i samtal om arbetsmiljö med Martin och Karl.

KRÖNIKA

Lönesänkargänget är igång igen

skrivande stund har den borgerliga oppositionen i riksdagen presenterat ett förslag för att fler ska få arbete. Hör och häpna, borgarna har tänkt till. Denna gång har de nog tänkt lite extra länge.

Förslaget går helt oväntat ut på, ja vad tror ni? Jodå även denna gång handlar det om att vissa ska arbeta för lägre lön. Det ska till och med lagstiftas om lägre löner för vissa människor.

Inte nog med att lönen ska sänkas, det ska också införas ett tak på hur mycket man kan tjäna. Dessa regler ska "bara" gälla i tre år.

Som om inte det räckte. I förslaget nämns det att det ska ingå upp till

30-procentig utbildning. Läser man hela förslaget finner man också, "Arbetsgivaren har ej skyldighet att organisera eller bekosta eventuell utbildning. Att ingå sådana avtal är frivilligt.". Alltså är det tvingande för arbetaren att sänka sin lön, men helt frivilligt för arbetsgivaren att uppfylla sina skyldigheter. Jo man tackar!

Sänkta löner för oss arbetare har vi hört innan, va?

Att sänka arbetarnas löner har historiskt varit en borgerlig paradgren. Det verkar nästan som att det inte spelar någon roll vad det är för samhällsfråga som ska lösas, svaret är antingen sänkta löner för arbetare eller sänkt skatt för de rika.

Vad leder då borgarnas förslag till? Jo, sänkta löner för alla arbetare!

Politikerna ska hålla sig borta från lönebildningen. Det är en fråga som vi som fackföreningar löser själva med arbetsgivarorganisationer och företag.

Så kortfattat säger jag. Anna, Jan, Annie och Ebba håll er borta från lönebildningen!

Parham
Pour Bayramian
Avtalsansvarig

Du kan även göra din ansökan direkt på bygg-nads.se/vast

Ansökan om att hyra Tanumstugan på sportlovet (vecka 7) 2018

Sista ansökningsdag den 31 oktober 2017

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra Byggnads Västs hus på Tanumstrand under sportlovsveckan 2018 [11 februari - 18 februari]

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress.....Telefon.....

Sänd talongen i frankerat kuvert till:

Byggnads Väst, att: Karin Byström, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Om utlottningen: Då efterfrågan att hyra Tanumstugan under sportlovet är stor anordnar vi numera en utlottning. Lottningen sker i början av november.

Inbetalningskort och information skickas till dem som fått stugveckan.

Alla som sökt får svar på hur det gått i utlottningen.

Du hittar priser och mer information om stugorna på bygg-nads.se/vast. Vid frågor kontakta Karin Byström, 010-601 14 40 eller stugor.vast@bygg-nads.se

Välkommen på medlemsmöte

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (klicka på **Medlemskretsar**). De medlemskretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida. Eller ring närmaste Byggnadskontor (se sidan 2).

Höstens möten

Verksamhetskretsar

Fyrbodal

Onsdag 27 september klockan 18:00.

Plats: Byggnads Västs lokaler, Swedenborg Center, Trollhättan.

Torsdag 23 november.

Tema: Bowling med facklig information.

Göteborg

Onsdag 11 oktober klockan 17:00, fika från klockan 16:30.

Plats: Heurlins plats, Utbildningslokalen på våning 2, baksidan av Folkets Hus.

Tema: Nomineringar.

Halland

Onsdag 27 september klockan 18.00

Plats: Byggnads lokaler Halmstad.

Tema: Kongressen -18, motioner, ombud.

Sjuhärad

Tisdag 19 september klockan 18.00

Plats: Arbetarrörelsens Hus, Borås [Adressen är Norrby Tvärgata 3].

Skaraborg

Onsdag 27 september klockan 17:30

Plats: Stadshotellet, Skara.

Tema: Motioner till Byggnads kongress, nominering kongressombud, nominering avtalsråd.

Kommunkretsar

Bengtsfors Ed

Torsdag 16 november klockan 16:30.

Plats: Restaurang Tjuren, Ed.

Lidköping

Fredag 24 november klockan 18:30.

Uddevalla

Torsdag 21 september klockan 18:00.

Plats: Byggnads lokaler "Lotsen" Kungsgatan 30 Uddevalla

Tema: Kongressmotioner och nomineringar

Vänersborg

Tisdag 14 november klockan 18.30.

Plats: Bowlinghallen Vänersborg.

Lidköping

Tisdag 24 november klockan 18.30.

Stenungsund

Måndag 4 december kl 17.30

ABF studielokal, Gärdesvägen 2-4

Hylte

Tisdag 14 november kl 19.00.

Plats: Bowlinghallen, Hylte.

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnads.se. Logga in på medlemssidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgåtan

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svara senast 23 augusti till peter.gustafsson@byggnads.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Vinnare förra numret: **Ulf Henry**, Onsala,